

Waar komt bagger vandaan?

Bagger bestaat uit afgekalfde oevers (gewone grond dus), waterplanten en inwaaierende bladeren (organisch afval) en zwevend slib. Water dat in beweging is neemt kleine deeltjes mee die in het water zweven. Dit gebeurt bijvoorbeeld bij hevige regenval, of als er in de zomer water uit het boezemstelsel in de polders wordt binnengelaten. Als het water weer tot rust komt zinken deze deeltjes naar de bodem. De vorming van bagger is dus een natuurlijk proces dat altijd doorgaat. De baggerlaag groeit met ongeveer een centimeter per jaar.

Bagger: bouwstof of overlast

Laag Nederland is ontstaan uit zand en klei uit rivieren en zee, en door de vorming van laagveen. Laagveen is een dik pakket van dode planten. Klei, zand en veen vormen dus de bouwstenen waarop ons land gebouwd is. Maar, klei, zand en dode planten op de bodem van een sloot noemen we bagger en dat lijkt ineens een probleem. Het échte probleem is dat er weinig ruimte is voor natuurlijke processen in een door de mens gemaakte omgeving. Laten we beseffen dat bagger een wezenlijk onderdeel van onze omgeving is. Af en toe zit bagger in de weg, maar we moeten en kunnen het nog steeds blijven gebruiken voor de instandhouding van ons land.

Droge voeten.....

Regenwater zakt weg in de grond of loopt direct in de sloot. Het in de grond wegzakkende regenwater loopt ondergronds naar de sloot. Bij hevige regenval is de bodem snel verzadigd. Het water moet afgevoerd worden, maar veel bagger maakt sloten ondiep zodat zij minder water afvoeren en sneller overlopen. De dikke baggerlaag hindert ook de ondergrondse afvoer van water, met als gevolg wateroverlast. Bij droogte werkt het andersom. Een droge bodem zuigt als het ware het water uit de sloten. Een dikke baggerlaag hindert de aanvulling van water in de bodem. Ondiepe sloten kunnen bovendien minder regenwater opslaan als voorraad voor droge tijden.

....schoon water

In een droge zomer daalt het waterpeil in de sloten. Een ondiepe sloot met veel bagger gaat stinken. Hoe komt dat? Plantenresten in de bagger vergaan langzaam en zo komen er voedingsstoffen in het water. Algen leven hiervan en zijn op hun beurt weer voedsel voor vissen en andere dieren. Zo blijft de cirkel van afbraak en opbouw in stand. Veel bagger zorgt voor te veel voedingsstoffen in het water (eutrofiëring). Vooral bij warm weer groeien algen zo snel dat het water in een soort soep verandert. Licht en zuurstof nemen af waardoor dieren en planten sterven. Dode vissen komen boven drijven. Het tekort aan zuurstof leidt tot rottingsprocessen in de bagger en tot stankoverlast.

Natuur

Planten- en dierenleven gaan achteruit als er te veel bagger ligt. Baggeren is dus ook van belang voor een gezond waterleven. Direct na het baggeren is een sloot schoon en kaal. De aan- en afvoer van water is dan wel gegarandeerd, maar de meeste planten zijn met de bagger mee afgegraven. De natuur heeft dan ook een tijdje nodig

om te herstellen. Dit zal ongeveer één of twee seizoenen duren. Ook de visstand heeft te lijden van de werkzaamheden. Maar vanwege de betere waterkwaliteit zullen na verloop van tijd veel meer soorten zich in de sloten thuis voelen, dan voor de baggerwerkzaamheden. De natuur heeft dus baat bij baggeren.

Wie heeft er voordeel van baggeren?

- Veilig water voor bewoners en bedrijven met zo min mogelijk kans op wateroverlast.
- Schoon water voor bewoners en recreanten die volop van natuur en landschap genieten.
- Viswater voor hengelaars, die veel meer soorten kunnen vangen.
- Vaarwater voor watersporters van wie kano's en boten niet weer vastlopen.
- Natuurlijk water voor laag Nederland als een gebied van internationale betekenis voor honderdduizenden weide- en watervogels.

Waarom is baggeren noodzakelijk?

Bij verminderde afvoer kan regenwater als plassen op de grond blijven liggen.

Bagger is erg voedserijk. Hierdoor groeien er veel algen en kroos in en op het water.

De voedserijkdom in een gebaggerde sloot is laag. Veel verschillende soorten planten krijgen de kans te groeien.

Typerende vissen in een gezonde sloot zijn ruisvoorn, snoek, bittervoorn, grote en kleine modderkruiper.

Door verminderde afvoer kan er wateroverlast in kelders en kruipruimtes ontstaan.

In een niet gebaggerde sloot vormt zich een slecht doorlatende modderlaag; grondwater kan hierdoor niet goed worden afgevoerd.

Ingewaaiide bladeren en ander organisch afval vormen de uiteindelijke baggerlaag. In deze sloot zijn weinig mogelijkheden voor planten en dieren.

Waar alle sloten en vaarten aan moeten voldoen is vastgesteld in een legger. Dit is een document dat per sloot of vaart aangeeft wie verantwoordelijk is voor het onderhoud en wat er precies moet worden uitgevoerd.

De afvoer van het water is minimaal.

Officiële diepte van deze sloot. Door te baggeren voldoet de sloot weer aan het profiel.

Een gebaggerde sloot zorgt voor een goede afvoer van het oppervlaktewater.

Baggeren biedt de mogelijkheid tot een natuurlijke ontwikkeling van oevers: de oevers worden glooiend gemaakt en niet overal even recht. Langs de oevers kunnen hierdoor veel verschillende soorten planten groeien die weer voedsel en schuilplaatsen bieden voor allerlei dieren.

